

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ARTS

VÝTVARNÁ TVORBA

FINE ART PRACTISE

ATELIÉR MALÍŘSTVÍ 3

STUDIO OF PAINTING III.

UDĚLEJ SI SÁM

Do it yourself

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Leona Velebová

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

prof. MgA. Petr Kvíčala

OPONENT PRÁCE
OPPONENT

Mgr.et. Phdr. Vít Havránek, Ph.D

BRNO 2017

DOKUMENTACE VŠKP

OBSAH:

Obrazová část	s.3-7
Textová část	s.8-9

K obhajobě byly předloženy dva obrazy složené ze dvou pláten.

1. DIY, 195 x 580 cm, kombinovaná technika na plátně, 2017 (rozpracovaná fáze)

Skica k obrazu DIY, 30 x 75 cm, fix na fólii, 2017

Detail obrazu DIY, kombinovaná technika, 2017

Detail obrazu DIY, kombinovaná technika, 2017

Detail obrazu DIY, kombinovaná technika, 2017

Detail obrazu DIY, kombinovaná technika, 2017

Detail obrazu DIY, kombinovaná technika, 2017

2. Přípravná skica k obrazu - Kutilství, 195 x 580 cm, kombinovaná technika na plátně, 2017

Textová část

Udělej si sám

Ve svých obrazech se zabývám fenoménem českého kutilství v období normalizace a jeho přeměny do současného DIY šířícího se po internetu. Kvůli této celosvětové globalizaci, která proniká i do vývoje jazyka, vzniklo pro stále aktuální domácí výrobu mezinárodně rozšířená zkratka anglického do-it-yourself neboli DIY. Tato dvě období ve svých obrazech konfrontuji, vzájemně doplňuji, ale i lehce ironizuji a upozorňuji na přímé spojitosti, ale i odlišnosti pojmů kutilství vs. DIY. Zkoumám historický vývoj domácí výroby a její ovlivnění politickou situací, trendy, nástupem internetu a zahlcením člověka informacemi. Zároveň vyjadřuji fascinaci v dostupnosti zdrojů a v naší možnosti být odborníky skoro na vše, ale i fascinace v přítomné ztrátě individuality kvůli masivnímu šíření a dostupnosti materiálu, ale převládající touha po originalitě, které už jde těžko docílit.

Volba tématu pramení z celoživotního setkávání s domácí výrobou a vyrůstání s mým dědou kutilem, který uplatňoval základní zásady, které zmiňuje ve svém spise antropolog Lévi-Strauss¹. Tvrdil, že kutil si vystačí vždy s tím, co má doma a řídí se bezpodmínečnou zásadou uchovávání věcí k případě, že se to může k něčemu hodit. K definování nového výrobku si vybírá již existující předměty a s jejich pomocí jim dává nové místo, funkci nebo význam. S domácím „kutěním“ jsem se setkávala celý život a nahlížela pod ruce mému dědovi. Dobu normalizace jsem nezažila, ale tato etapa v mém dědovi vypěstovala zvyk, že vše se dá doma vyrobit a tím i ušetřit, byl typickým kutilem, který vymýšlel různé zlepšováky, donášel materiál ze zaměstnání, jak bývalo tenkrát zvykem a občas vytvořil nějakou tu bizarnost. S takovým úmyslem vyráběl celý život a ačkoliv jsem vyrůstala v době po normalizaci, kdy už se věci daly sehnat, tak u nás doma se stále kutilo. I prostředí, které mě obklopovalo, byly a doteď jsou samorosty na stěnách a chemlonové nástěnné koberce, uchované ve vzpomínce na hodiny stráveného času, aby se tenkrát člověk zabavil a zkrášlil si svůj příbytek.

Oproti tomuto období stavím dnešní domácí výrobu, která se z kutilství proměnila v kulturu udělat si sám neboli DIY. Zmíněná definice od Strausse se již na dnešní domácí výrobu nedá uplatnit, už se neřídíme zásadou tvořit z věcí, co máme doma a nebo je uchovávat k dalšímu využití, ale co je nejdůležitější, UDĚLAT TO SÁM, stejné heslo jako u kutilství, ale už s jinými souvislostmi. Kladu si otázku jestli něco jako současné kutilství vůbec existuje, když nepočítám kutily, kteří pokračují stále ve svém řemeslu. Současné udělej si sám se i nově zaměřuje i na ideologické otázky z hlediska ekologie a co dělat s odpadem a přebytečnými materiály, jak je recyklovat a využívat.

Dnešnímu DIY předchází estetická hodnota před praktickou, dříve byla praktická potřeba na prvním místě a až při samotné výrobě vznikala hodnota estetická. Existovaly návody a třeba i fotografie zhotovených vynálezů, ale každý si je přetvořil podle sebe a také podle toho, co bylo doma. Velký rozdíl s dnešní dobou, kdy vytváříme něco z věcí, které musíme nejdříve sehnat nebo koupit, abychom danou věc z obrázku mohli vyrobit. Dnešním trávením na internetu a snadným přístupem k informacím

¹ Myšlení přírodních národů LÉVI-STRAUSS, Claude. 1. Kapitola - Věda konkrétního, s 34. Myšlení přírodních národů. Dauphi, 1996.

a k obrazovým databázím, dennodenně objevujeme nové a nové nápady, u kterých často nalezneme i podrobný návod, jak je zhotovit. Toužíme po originalitě, která je paradoxně s masivním šířením po internetu už také potlačována. Společné prvky, co zůstaly, jsou domácí výroba a potřeba seberealizace. Úmorná touha, jak co nejvíce ušetřit se pomalu vytrácí.

Ve svých dvou obrazech porovnávám oba přístupy k domácí výrobě, jeden z minulosti a druhý současný. Dvě období, která jsou zastoupena v mém životě a často mě nutí je porovnávat s dávkou ironie, ale obzvláště s velkou fascinací v obě dvě.

Jednotlivé prvky skládám kolážovitě do obrazu, neutvářím scénu, ale spíše databázi, ve které divák má možnost hledat a objevovat. Chtěla bych i docílit efektu bezmyšlenkovitého brouzdání po obrazovce, po obrázcích a textech. Proto vkládám do obrazů texty, jednoduchá hesla nebo úryvky, které jsou spojené s danou dobou a doplňují obrazovou část, stejně jako na internetu nebo tehdejších kutilských časopisech. Předměty nebo osoby, pocházejí z objevených materiálů na internetu, časopisů, knih a nebo osobního archivu fotek.. Kutilství převádím do média malby. Baví mě tenká hranice mezi kutilem a umělcem a tyto dva přístupy v obraze uplatňovat. Proto volím formu koláže, kde kombinuji malbu s fyzickým vkládáním předmětů a používáním různých technik. Tímto vkládáním do obrazu, si chci jednak zažít výrobu daného předmětu a práci s novým „kreativním materiálem“, jak bývají dnes často nazývány, ale i kvůli návštěvě obchodu a kontaktu s místem, kde jsou materiály prodávány a tím i objevování nových technik a předmětů.